

PADESÁTILETÝ JAVOR

(1971 – 2021)

Kapitola první:

Založení chlapeckého oddílu (1971 a co bylo okolo)

Ryze subjektivní historie skautského střediska Javor
tak, jak ji sestavil, viděl či vnímal
Libor Zapletal
Hanspaulka, duben 2020 - 2021

ÚVODNÍ SLOVO

Moc se netěšte, budete zklamáni !

Mnoho věcí vám bude chybět, mnoho přebývat.

Nelze padesátiletou historii střediska Javor popsat tak, jak si každý ze čtenářů představuje, jak si prožil svou část této historie, jak ji vnímal. Na to byla ta historie příliš dlouhá. Bude vždy popsána jednostranně a neúplně.

Následující řádky tak nemohou splnit očekávání, které na ně možná budete klást. Ale pokud budete chtít, mohou být vykročením a určitým vodítkem při odkrývání vaší historie, při hledání dětství každého z vás.

Líba

lzapletal@atlas.cz

ZALOŽENÍ CHLAPECKÉHO ODDÍLU (1971 A CO BYLO OKOLO)

Přichází doba temna. Doba šedi.

Doba, kdy dobro není poznat od zla. Zatímco sdělovací prostředky hlásí šťastnou a úspěšnou současnost, a ještě lepší budoucnost, lidé si přestávají věřit, uzavírají se do sebe, stávají se apatickými.

Píše se rok 1971.

Před necelými třemi lety vpochodovala do Československa vojska spřátelených států. Okupace přerušila krátký pocit svobody, zanechala v lidech frustraci a beznaděj. Byla obnovena cenzura, většina vedoucích činitelů mnoha organizací a institucí musela opustit svá místa, protože v roce 1968 nevívali dostatečně nadšeně „přátelskou pomoc“ Sovětského svazu.

Junák opět neexistuje.

Před rokem byl zrušen výnosem ministerstva vnitra, skautské organizace buď zanikly, byly včleněny do politicky orientovaných organizací SSM a Pionýr nebo začaly fungovat na pokraji ilegality. Lidé, kteří vedli skautské oddíly, se často raději stahují do soukromí.

Hanspaulka.

Místo, které má své zvláštní kouzlo. Čtvrť domků a vilek má daleko k uniformitě sídlišť bytových domů. Vedle sebe zde žijí komunistické nomenklaturní kádry vedle intelektuálů až disidentů. A funguje to. Protože lidé se tu znají a ví, co od koho čekat.

Sokol.

Organizace, která také neexistuje. Ale v hanspaulské tělovýchovné jednotě stále působí cvičitelé, pro něž jsou sokolské ideály bližší než politická agitka.

Když se potká mnoho drobných okolností, které jsou samy o sobě podružné, může se zrodit něco nového.

A tak zatímco jiné oddíly zanikají a stará přátelství se hroutí, vzniká na hanspaulském vršku oddíl nový.

A od té doby uplynulo již 50 let.

Okolnosti vzniku oddílu

Abychom pochopili okolnosti vzniku oddílu, musíme se v čase vrátit před rok 1971.

Původní hanspaulskou tělovýchovnou organizací byl Sokol Hanspaulka II. Po roce 1948 byla tato organizace nedobrovolně zrušena a založena nová jednota TJ Spartak Dejvice. Ta převzala majetek Sokola, ale také aktivní členy a činovníky sokolského smýšlení. Ti v politickém uvolnění v roce 1968 založili tzv. Odbor Sokol zabývající se cvičením žáků dle sokolských tradic. Právě z jeho řad se později generovali první členové nového oddílu.

„Na podzim 1968 skupina bývalých funkcionářů, cvičitelů a členů (dorostenců i žáků) jednoty Sokola Dejvice II obnovila aktivní činnost... Pravoslav Dynybyl převzal vedení žáků, sám si ponechal mladší žáky a já jsem se ujal žáků starších. Žákovské cvičení v jednotě fungovalo a chlapce vedl předseda jednoty Chuchler, který nám v cvičební hodině kluky předal a popřál nám mnoho úspěchů. Dodnes mě mrzí, že jsme mu za jeho předchozí práci před žáky nepoděkovali. My jsme plynule v cvičení pokračovali, absolvovali jsme cvičitelské kurzy a kluků postupně přibývalo. Do vedení cvičebních hodin se zapojili další cvičitelé - například první družstvo starších žáků stabilně vedl bratr Vidman.“ Michal 4/2020

Po invazi v roce 1968 muselo dojít ke změnám. Obnovený název jednoty Sokol Dejvice II byl změněn zpět na Spartak Dejvice (1. 7. 1971) a někteří členové nebyli do „nové“ jednoty přijati. Odbor Sokol musel být následně v listopadu 1973 přejmenován na Odbor ZTV (Základní tělesné výchovy) a později v únoru 1974 na Odbor ZRTV (Základní a rekreační tělesné výchovy).

„Na výboru byl v březnu 1971 soudruhem Šmerdou vznesen požadavek, aby se členové jednoty oslovovali soudruhu, soudružko. Na to reagoval místopředseda výboru, tenista a člen KSČ Frána: "To máte těžký, v Sokole si říkají sestry a bratře, ve sportovní gymnastice soudružko a soudruhu, košíkáři se oslovují křestním jménem, na tenise si říkají "rukulíbám, milostivá paní" a kulturisti si říkají "vole, vole". Tak to nechte bejt..." Debata skončila a vše zůstalo při starém až do konce roku 1989." Michal 4/2020

Právě zmiňovaný Odbor Sokol, který přes mnoho změn sdružuje víceméně tytéž lidi sokolského smýšlení, se stává podhoubím pro vznik nového oddílu a oporou jeho existence v dalších letech.

Zakladatelé oddílu

„Na jaře 1968 se začaly živelně obnovovat skautské oddíly a 29. března 1968 byl obnoven Junák oficiálně. Jeden oddíl vznikl i na Červeném vrchu. Vedl jej bratr Retig a vlčata tam vedl Balů spolu s Mítou. Do tohoto oddílu vstoupil i můj syn Michal, později Drákula. Již v létě 1969 oddíl uspořádal tábor u sv. Barbory. Během návštěvnického dne jsem kromě jiných poznal i celou rodinu Břicháčkovu." Michal 4/2020

Již před rokem 1970 se tak protnulý osudy lidí, kteří následně založí nový oddíl. Uvedme si k nim základní fakta.

„Míťa“ Dimitrij Blagodárný (* 16. 6. 1931 - † 21.7.1983)

Míťa se v dětství stal členem 18. skautského vodního oddílu v Praze. Po studiu na lesnické fakultě ČVUT a krátké stáži v podniku Tachovský lesní průmysl zakotvil ve vodohospodářském oddělení podniku Energoprojekt, kde se seznámil s Michalem. Míťa je klíčovou osobností vzniku oddílu.

„Vedl vždycky první, nejobtížnější týden tábora. Svým optimismem a dobrou náladou pomáhal ostatním překonávat těžké situace...“, Balů kolem roku 2001.

Míťa byl, dle vzpomínek starších, laskavým a nekonfliktním člověkem, který oddíl vedl a držel v dobách, kdy se ještě nemohl opřít o vlastní tradice a základnu Medvěďů.

Míťa zemřel po těžké nemoci v červenci roku 1983 v době konání tábora na Úterském potoce. Na jeho pohřbu nemohl chybět celý náš oddíl v krojích...

„Balů“ Ludvík Beránek (* 15. 6. 1925 - † 21. 4. 2007)

Balů pocházel původně z Berouna, kde měl jeho tatínek drogerii. Proto vystudoval chemii a stal se vědeckým pracovníkem. Přezdívku získal podle medvěda z Kiplingovy Knihy džunglí. S Mítou se seznámil již roku 1968, kdy společně vedli Vlčata 131. oddílu (středisko pplk. Vally).

Na prvních táborech našeho oddílu Balů vedl poslední týden – dokončování stupňů, skautské disciplíny (morseovka, zdravotvída atd.), přípravu nováčků na slib, družinové vycházky, bourání tábora.

Balů stál u zrodu hned dvou oddílů našeho střediska. V roce 1987 (ve věku 62 let) založil spolu s Hónou a Akoušem oddíl nejmladších – tzv. Přípravku, dnešní oddíl Lvíčat.

Ještě v důchodu po roce 1990 pomáhal s fungováním střediska v revizní komisi.

Balů umírá 21. 4. 2007 ve věku 81 let a z jeho pohřbu v kostele sv. Matěje se stává setkání Medvěďů mnoha generací.

„Gigant“ Václav Břicháček (* 14. 6. 1930 - † 3. 2. 2010)

Gigant je bez sporu nejznámější postavou střediska Javor. Pocházel z Písku a stal se uznávaným psychologem a pedagogem a také jednou z vůdčích osobností obnovení Junáka v roce 1968 i o dvacet jedna let později roku 1989, kdy se stal náčelníkem chlapeckého kmene obnoveného

Junáka. Po roce 1990 stál u vzniku roverských lesních škol FONS, které se dodnes tradičně konají na krkonošské chalupě označované naším oddílem jako Gigantovka.

„15. září 1970 se však Junák zrušil ve prospěch jednotné Pionýrské organizace Socialistického svazu mládeže. Řada skautských oddílů do ní však odmítla vstoupit. Zčásti ukončily činnost, zčásti se uchýlily pod křídla různých organizací, jako byl Klub českých turistů, Svazarm anebo tělovýchovné jednoty. Tehdy náčelník Junáka bratr Rudolf Plajner předal do opatrování bratru Václavu Břicháčkovi, nejmladšímu členu vedení, Svojsíkovu knihu Základy junáctví. Tím symbolicky pověřil Giganta nést dál a chránit odkaz zakladatele Junáka bratra Antonína Benjamina Svojsíka. A bratr Václav Břicháček se skutečně v roce 1990 stal prvním náčelníkem obnoveného Junáka...“ Michal 4/2020

Charismatická a impozantní Gigantova osobnost provází oddíl od konce roku 1971, kdy přivedl na schůzku svého syna Kamenáče. Gigantova úloha v oddíle směřovala především ke starším členům a později k Satanům (předchůdcům Medvědů).

Až do své smrti nevynechal snad jediný tábor svého střediska Javor. Aby vždy alespoň na chvíli pobyl, poseděl u ohně a řekl pár slov, která se zarývala hluboko do duší posluchačů.

Gigantova smrt 3. 2. 2010 zasáhla široké spektrum lidí v celé republice. Při jeho pohřbu byl sněhem zasypaný kostel sv. Matěje obležen lidmi všech generací, kteří se nevešli dovnitř.

„Michal“ Michael Trnka (* 27. 4. 1937)

Michal je tím klíčovým cvičitelem hanspaulské tělovýchovné jednoty, bez něž by oddíl asi ani nevznikl. Do Sokola vstoupil roku 1945, jako patnáctiletý se stal členem vodáckého oddílu v loděnici "KČT" v Braníku. Od listopadu 1968 až do roku 2003 cvičil žáky v hanspaulském Sokole. Během prvních táborů vedl vždy druhý týden tábora a střídal se tak s Mítou a Balšem.

„Bartoslávek“ Pravoslav Dynybyl (* 1929).

Slávek Dynybyl je další klíčovou osobností spojenou se vznikem oddílu. Dlouholetý cvičitel a činovník v Sokole fungoval roky jako pomoc na táborech a poté jako silná opora oddílu v řadách hanspaulské tělovýchovné jednoty.

Bez těchto a řady dalších lidí (vzpomeňme například na Zdeňka Vidmana) by oddíl možná nevznikl nebo by jeho cesta k vlastní svébytnosti byla podstatně delší a trnitější.

zleva: Jarda Karlík, Gigant, Michal, Bartoslávek, Míťa, Balš, Jindra Svatošová, Eva Karlíková

První nesmělé pokusy

„Nebudeme cvičit jen v tělocvičně, vezmeme kluky do přírody“. Byla to zřejmě jedna z těch přirozených myšlenek, které postupně vybublají ze společného vědomí. A tak se šlo na první výlet...

„Organizace se ujal Jirka Hrubý a na jaře v roce 1970 jednoho krásného sobotního rána, kdo měl v našem odboru zdravé nohy, šel do Houslí. Vše bylo ideální, modrá obloha, kvetoucí stromy a účast velká. Dynybylovi vezli mléko, chléb a med vlastních včel na svačinu. Jenom jedno chybělo, Jirka Hrubý neměl připraven žádný program. Když se dorazilo na louku do Houslí, všichni byli napojeni a nakrmeni, načez Jirka bohatýrsky usnul pod třešní a žactvo začalo řídit jak "černá ruka". Že tehdy nedošlo k úrazu, považuji dodnes za zázrak. Od tohoto dne jsem věděl, že takto se to dělat nemůže. Stále více jsem si uvědomoval, že spojení gymnastiky, lehké atletiky a výchovy v přírodě je ideálem plnícím základní myšlenku harmonické výchovy osobnosti...“

Druhý pokus byl podniknut o půl roku později... Tento výlet přinesl další poznání. K tomu, aby bylo možno jít ven a žít v přírodě, pořádat zajímavé hry, je třeba celoroční přípravy chlapců v klubovně. Je třeba vytvořit stálý oddíl, oddíl rozdělit do několika družin, které spolu budou soutěžit a je třeba zajistit kázeň, aby na výletech byla nejméně 80% docházka. Věděl jsem, že na tuto práci ani já, ani nikdo ze stávajících cvičitelů nestačí. A vzpomněl jsem si na svého známého Mítu Blagodárného a dál už to znáte...“ Michal, Hlas 17/1981

Jak již bylo zmíněno - Míta, Michalův kolega z práce a člen hanspaulského „Sokola“, se roku 1968 objevuje se svým synem (později zvaným Béda) na schůzce Vlčat na kopci Červený vrch, kde oslovuje jejich vedoucího. Ten muž se jmenuje Ludvík Beránek a všichni mu říkají Balů. Ty dva muže (které vidíte na titulní straně této kapitoly) pak bude přátelství provázet po zbytek života. A vdechne život středisku Javor.

A tak později, časně z jara roku 1971, přichází Michal a Míta za Balůem s prosbou, zda by nepomohl s činností nového oddílu, který by se věnoval pobytu v přírodě. Balů nabídku přijímá. Cesta vzniku oddílu je otevřena...

A tak nastává ten slavný den:

3. duben 1971.

První výlety

„Dne 3. dubna 1971 se sešlo 6 chlapců ze Sokola a s Mítou a Michalem šli na vycházku na Jenerálku a k Nebušicím. Ve středu 7. dubna pak měli první schůzku na Černém vrchu. Byli mezi nimi Grizzly, Jindra, Béda, Bob a Drákula...“ Sborník k výročí 10 let oddílu, 1981

Tím začal pravidelný program nového oddílu, datum 3. 4. 1971 je považováno za datum vzniku střediska Javor.

Nový oddíl byl orientován jako ryze chlapecký. Ženy v oddíle působily pouze výjimečně, většinou jako pomoc na táborech (Jindra Svatošová, Věra Břicháčková atd.). I když již tehdy existovaly snahy o založení dívčího oddílu. Ale o tom se zmíníme snad někdy jindy...

Dne 21. dubna 1971 pověřila tělovýchovná jednota Dimitrije Blagodárného vedením „oddílu pobytu v přírodě“ a přijala Ing. Ludvíka Beránka za člena. Tím byl učiněn zásadní administrativní krok k faktické existenci oddílu.

Program se na jaře 1971 soustředil pouze na schůzky a jednodenní výlety, letní tábor se v roce 1971 ještě nekonal.

Po prázdninách čítá oddíl již 16 členů rozdělených do dvou družin na starší a mladší. První dvoudenní výprava se koná 9.-10. října 1971 v okolí Malých Hraštic.

„Tenhle dvoudeňák se lišil od těch, jaké znáte teď, tím, že jsme nespali pod stany ani pod širákem. Jednak už na to v říjnu nebylo počasí, jednak členové oddílu (nejmladšímu bylo osm, nejstaršímu 13 let) měli až na výjimky nepatrné zkušenosti z táboření. Podnětem k tomuto výletu byl vlastně dvoudenní sraz oddílů pobytu v přírodě tehdejšího svazu Sokol ČSTV, spojený se závody v tábornických dovednostech a znalostech (něco jako později ZTZM či TBZ).

Odpoledne se konaly v údolí Voznického potoka závody, kde jsme se poměrně čestně umístili. Na přesné pořadí se už nepamatuji, ale zato vím, že jedna z nejpoblárnějších disciplín bylo vaření bramboračky na čas a na chuť. Byl jsem v ochutnávací komisi, a tak to na mně zanechalo hluboký dojem...

Pro večerní program jsme s Mítou vyhledali místo na táborový oheň, u kterého jsme pak byli společně s několika členy TJ z Pankráce. První část táborového ohně byla vážná - tábornický slib členů našeho oddílu. Poprvé slibovali u planoucího ohně, nevím přesně kolik jich bylo, snad šest či sedm, ale byli mezi nimi i ti, kteří dnes vedou oddíl a kteří nezapomněli na svůj slib, na jeho tři body - lásku k vlasti, věrnost tábornickým zásadám a ochotu k službě bližnímu. Věřím, že na něj nikdy nezapomenou, tak jako nezapomněla většina z těch tisíců chlapců, kteří přistupovali k táborovému ohni se stejným slibem v nepřetržitém řetězu let předcházejících i následujících..." Balů, Javor 52/1984

Oddíl pobytu v přírodě při odboru ZRTV TJ Spartak Dejvice

Nový oddíl byl součástí tělovýchovné jednoty TJ Spartak Dejvice, kde názory na podporu oddílu skautského typu nebyly vždy zcela jednotné. Vždy se ale nakonec našla domluva či řešení.

„Vedoucí oddílu sportovní gymnastiky, po roce 1945 vedoucí skautského oddílu a cvičitel v Sokole a člen KSČ z přesvědčení soudruh Čížek, navštívil náš tábor na Javornici a na výboru TJ referoval slovy: "To je typický skautský tábor - pod stožárem špalek se zaseknutou sekerou". Já jsem se podívil a reagoval jsem: "Zaseknutá sekera je přeci symbol práce" a tím to skončilo..."

Vedoucí oddílu sportovní gymnastiky soudruh Čížek byl totiž v období 1945 až 1956 cvičitelem v naší sokolské jednotě a již tenkrát propagoval v Sokole pobyt v přírodě, vedl rovněž skautský oddíl v Dejvicích, takže naší činnosti v podstatě nemohl nic vytýkat, bylo mu však zcela jasné, že oddíl pobytu v přírodě je nepochybně oddílem skautským. Na druhou stranu na výroční konferenci ZRTV v roce 1982 blahopřál TOMu k jmenování nejlepšího kolektivem Prahy..“ Michal 4/2020

Ta zmíněná pochvala souvisí se skutečností, že oddíl se pravidelně zúčastňoval závodů nazývaných později jako BTZM (Branně Turistický Závod Mládeže) a měl velmi dobré výsledky.

„Oddíl pobytu v přírodě (TOM) se pravidelně účastnil akcí (BTZM) pořádaných městským vedením Pobytu v přírodě a většinou úspěšně (v roce 1981 byl TOM 5056 vyhlášen nejlepším turistickým oddílem Prahy). Projevovala se totiž u našich členů povinná účast na cvičení v tělocvičně a kluci tak převyšovali tělesnou zdatností většinu ostatních účastníků soutěží. Vybraní žáci se pravidelně účastnili městských i celostátních přeborů v gymnastice (SHMP) a většina z nich cvičila i na Spartakiádách, což se nám často vyčítá. V některých jednotách to vedlo po roce 89 dokonce k vyloučení těch členů, kteří na Spartakiádách cvičili - například ve Střešovicích, ke škodě tamní jednoty.“ Michal 4/2020

Oddílové úspěchy dostaly oddíl až do celostátních novin - nejdůležitějších, největších a komunistickou stranou nejvíce prosazovaných novin s názvem Rudé právo. Článek číší romantikou, zvláště v pasáži popisující kulinářské umění Rákose a Acika.

CHLAPCI ZE SPARTAKU DEJVICE UJDOU ROČNĚ TĚMĚŘ 200 KM Turisté míří z města...

V mnohatisícové rodině turistů se jim říká Tomci. Takovou přezdívku si nechají líbit, vždyť zní docela mile. Vymyslet ji bylo docela snadné. Rekrutuje se ze zkratky TOM, což znamená turistický oddíl mládeže. V tělovýchovné jednotě Spartak Dejvice vznikl před necelými jedenácti lety, kdy se skupina šesti chlapců s dvěma vedoucími vydala na první výlet do Šárky. Tím začala historie kolektivu, který vyhlásil v uplynulém roce za nejlepší v našem hlavním městě. Do oddílu brzy přicházeli další a další zájemci. Nejvíce však ze základní školy v Sušické ulici, do které čas od času vedoucí oddílu zavítají na schůzku rodičů žáků třetích tříd. Jejich prostřednictvím nabízejí chlapcům výlety a putování přírodou i návštěvu památek naší vlasti.

Dvakrát třikrát měsíčně opouštějí mladí turisté brány stověžaté Prahy. Mají-li jen sobotní program, urazí v průměru 15 až 20 kilometrů. Vydají-li se na cesty už v pátek a vrátí se až v neděli k večeru, ujdou skoro třikrát tolik. A v pondělí, když otevřou dveře školy, mají svým kamarádům co vyprávět. Někdy je ještě i nohy bolí, ale už se těší, že za čtrnáct dnů vyšlápnu po turistických stezkách znovu. Nadýchají se přitom čerstvého vzduchu, pokochají rozkvetlými třešňovými sady, zaskotačí si v probouzejícím se lese po dlouhém zimním spánku.

Dimitrij Blagodárný stál u zrodu dejvického turistického oddílu mládeže. Na cestách i necestách po krásách naší vlasti zažil s chlapci hodně veselých příhod, ale i chvíli méně příjemných. Vzpomíná třeba na takovou, kdy se po dlouhotrva-

jších deštích řeka Berounka vyli-la ze svého koryta a smetla jejich stanový tábor jako větrná smršť. »Naši turisté se jen tak něčeho nezaleknou. Ti starší, kteří mají více zkušeností, rádi poradí nováčkům, ať již jde o stavbu stanů, nebo založení ohně z mokrého dřeva. Rok co rok nachodí každý člen našeho oddílu téměř 200 kilometrů,« dodává.

Nejvíce se však mládežníci těší na prázdninový stanový tábor. Poprvé tábořili u Řičky Javornice pod hradem Krakovcem, ale potom i na mnoha místech Jizerských hor a Českomoravské vysočiny. Starají se tu sami o sebe včetně stravy. Největší zatěžkávací zkouška čeká kuchaře Petra Venclika a Tomáše Kluha. Nejdříve sestaví jídelníček, každé ráno zatopí pod kotlem a dají se do práce. Jednou si jejich kamarádi pochutnávají na tábornic-

kém guláši, podruhé zase na znojemské pečení. Kluci si počínají s vařečkou v ruce jako profesionálové a s chutí se pustí třeba i do vaření kynutých knedlíků s ovocem. Strávníci jedí, jako když paličkama tluče, a Petr s Tomášem se přitom jen naparují.

Svou fyzickou kondici, turistické znalosti a dovednosti mají chlapci možnost prokázat v závodech turistické zdatnosti a branných soutěžích. Několikrát už získali prvenství v přeboru Prahy, třikrát se stali mistry ČSR, jednou obsadili druhé místo a jednou vystoupili na nejvyšší stupínek mezi nejlepšími závodníky z celé ČSSR. Tedy úspěchy, za které vděčí také pravidelné docházce do cvičení v odboru základní a rekreační tělesné výchovy, a nakonec i středním schůzkám, na nichž se učí poznávat turistické značky a rostliny, seznamují se s významnými politickými a kulturními výročími a získávají další potřebné znalosti.

Ani nyní, kdy vládne vrtošivá zima, dejvickí mladí turisté neodpočívají. Přírodu milují ve všech ročních obdobích. Už se však těší na první jarní neděli, kdy jim sezóna začne naplno. Tak ať je alespoň tak úspěšná jako ta minulá.

MILOŠ JERÍK

Rudé právo, 29. 1. 1982, str. 8 (kopie z časopisu Hlas č. 25)

TOM 506-56

Již několikrát byla v textu zmíněna zkratka TOM. Sdružení turistických oddílů mládeže (TOM) bylo v sedmdesátých letech stejně jako domovská TJ Spartak Dejvice součástí ČSTV (Československý svaz tělesné výchovy a sportu), což byla organizace centrálně řízená vládnoucí stranou, která zastřešovala všechny sportovní organizace.

Náš turistický oddíl, tzv. „turisták“, se tak později začlenil do TOM jako do další struktury ČSTV. Kdy k tomu došlo není zcela zjevné.

„Když nám (mě, Jindrovi a Grizzlymu) bylo 15 (tj. roku 1974), byli jsme vysláni na kurz cvičitelů turistiky IV. třídy ... Předpokládám tedy jsme už byli součástí TOM. Tehdy ještě 5056 - číslování bylo celopražské, oddílů bylo o hodně míň než 100. 50 znamenala Prahu, číslo za ní bylo buď přenesené ze skautských dob (třeba Foglarova "Dvojka" byla 5002) nebo to bylo prostě první volné číslo.“ Bobr 4/2020

Podobného názoru jako Bobr, tedy že se oddíl musel stát součástí TOM již záhy po svém vzniku, je také Grizzly. Ale podle zápisu z jednání domovské jednoty TJ Spartak Dejvice, který našel Michal, se zdá, že k začlenění do TOM mohlo dojít také až kolem roku 1980

„Na zasedání výboru ZRTV dne 15. 11. 1979 byla projednávána otázka založení turistického oddílu v TJ, jehož základ by tvořil TOM. Výbor s tímto řešením nesouhlasí a považuje tímto otázku ustanovení oddílu turistiky z členů TOM za uzavřenou a žádá příslušníky TOM, aby neuváženými připomínkami na vyšších orgánech tuto záležitost neobnovovali.“ Michal 4/2020

Datum zařazení do struktur sdružení TOM se tak nepodařilo dohledat, nepopisuje to ani jinak velmi podrobný Bédův sborník k 10. výročí, neřeší to první časopisy Javor. Pro historii oddílu je ale důležité, že oddíl získal legendární značku TOM 50-56. Později, když počet oddílů TOM v Praze přesáhl stovku, byl oddíl přejmenován na TOM 506-56 a toto označení mu zůstalo až do revoluce roku 1989.

Odbor turistiky

Také se turistickému oddílu podařilo později získat větší svébytnost a samostatnost v rámci mateřské TJ Spartak Dejvice. Dne 4. března 1985 by založen samostatný Odbor turistiky při TJ Spartak Dejvice (namísto dosavadního zařazení pod ZRTV – cvičební oddíly). Tento krok přináší více starostí a práce, ale také umožňuje užší komunikaci s vedením jednoty.

„Jak víte, založili jsme začátkem roku odbor turistiky. Předcházelo tomu několik jednání s naší TJ. Důvody, které nás k tomu vedly, byly následující: jednak jsme se rozrostli o nově vzniklý dívčí oddíl, pak se prohloubila a rozšířila činnost našeho starého oddílu i jeho cvičitelů. A ještě jeden důvod nás vedl k založení odboru turistiky - téměř veškerá činnost v týdnu je vázána na klubovnu - chatičku na tenise. Hrozilo nebezpečí, že bychom ji mohli ztratit. A proto jsme se rozhodli vytvořit si organizační základnu, která už bude muset být respektována. Nově založenému odboru turistiky byla dána chatička oficiálně k dispozici. Praktické výsledky toho jsou, že kdybychom museli opustit klubovnu, nemohl by odbor turistiky uřgovat, protože by ztratil základnu na níž stojí značná část činnosti jeho oddílů.“ Běda, Javor 62/1985

Čekal to tehdy někdo?

Ale vraťme se nazpět na podzim roku 1971.

Když už počasí neumožňuje mít schůzky pod širým nebem na Černé hoře „Čerňáku“, začíná se nový oddíl scházet v „Agitačním středisku U Tyšerů“ hned vedle známého stejnojmenného hostince.

První rok činnosti nového oddílu - budoucího střediska Javor - je zakončen vánoční schůzkou dne 22. 12. 1971. Tehdy, kolem ustrojeného stromečku s dárky seděli a zpívali chlapci se svými vedoucími.

Těm chlapcům je dnes okolo 60 let. Jejich vedoucími byli tehdy něco málo přes 40 let...

A asi nikdo z nich tehdy v té vánoční atmosféře netušil, že v tom uplynulém roce stáli u zrodu něčeho, co potrvá víc jak půl století....

...o prvních táborech na Javornici snad někdy přišť

ZDROJE

Poděkování při tvorbě této kapitoly patří především Michalu Trnkovi, bez kterého by se okolnosti vedoucí ke vzniku oddílu vůbec nepodařilo zformulovat.

Další neocenitelnou pomůckou je sborník k 10. letům oddílu z roku 1981, který sestavil Béda, a dále články a vzpomínky zainteresovaných osob na stránkách časopisů Javor a Hlas.

Citované texty jsou z respektu k autorům, původnímu znění i době a okolnostem vzniku textu uváděny s naprostým minimem zásahů a v případě vynechání části citovaného textu je rozdělení textu vyznačeno třemi tečkami.

Za použité fotografie neznámých autorů děkuji Jirkovi Fryntovi a Šárce Beránkové.

Z volně dostupných internetových zdrojů je třeba zmínit především stránky TJ Sokol Hanspaulka.

Díky patří také Bobrovi, Grizzlymu a dalším přátelům, kteří přispěli e-mailem, větou či slovem ke slepení mozaiky historie.